

Barton Dávid

Üzleti információszolgáltatás az Egyesült Királyságban*

Az Egyesült Királyság üzleti információval való ellátottságát hatékony rendszer biztosítja. Az információk előállításából és rendelkezésre bocsátásából a könyvtári rendszer is kivetszi a részét, így a királyságban a „business information” terminológiája szorosan kapcsolódik a könyvtárakhoz. A tanulmány az információszolgáltató apparátusáról és a könyvtári rendszer információterjesztésben való részvételéről ad számot, mely megfeleltethető a hazai információs piacon alkalmazott tipizálásnak is. A British Library Business & IP Centre szolgáltatásai mellett olyan vidéki könyvtári kezdeményezésekre is kitér, melyeknél markáns üzleti szemlélet jellemző, szolgáltatásaik megszervezésében prioritást élvez: a régiók kis- és középvállalkozásai számára az üzleti, gazdasági szempontból szükséges információforrások biztosítása.

Az Egyesült Királyság négy országában – Angliában, Walesben, Skóciában és Észak-Írországban – az üzleti élet rendkívül szervezett és jól központosított. Ismert jelentős világgazdaságra gyakorolt hatása is, a londoni City a pénzügyvilág jelentős központja, a nemzetközi monetáris politikát is meghatározza pénznemük, a font sterling (£, GBP). A pénzügyi és egyéb gazdasághoz kötődő információkhoz való hozzáférés, a pontos és áttekinthető tőzsdei és árfolyamhírek, a vállalati információk vagy a hatályos jogszabályok ismerete alapfeltétele az üzleti élet és a gazdaság megfelelő működésének. Ez az igény egyáltalán nem újdonság, ahogyan az sem, hogy ezek közérdekű adatok közzététele lévén érhetőek el Európa- és világszerte térítésmentesen, online felületeken (pl. ezt biztosítja itthon a *Nemzeti Jogszabálytár*, a *Magyar Nemzeti Bank* honlapja vagy a *KIM E-Cégjegyzéke* is).

Az Egyesült Királyság azonban kiemelt szerepet biztosít könyvtári rendszerének is azon üzleti információforrások szolgáltatásában, melyek térítésmentesen nem érhetőek el a kis- és középvállalkozások számára, ezzel is segítve boldogulásukat mindennapi és üzleti céljaik elérésében, ügyeik bonyolításában.

Lényeges tényező a kormányzati adatok hozzáférhetősége, melynek kiemelt jelentőséget tulajdonítanak. Ezen adatokhoz és a belőlük készült statisztikákhoz, elemzésekhez való korlátlan és szabad hozzáférést az Open Data és a Linked Data¹ kezdeményezések által biztosítják, s a kormányzati portál adattárában, a www.data.gov.uk-n teszik

elérhetővé.² Az információszabadságra vonatkozó hatályos jogszabály, a *Freedom of Information Act 2000*³ indította útjára a kormányzati, hatósági adatok széles körben való elérését, mely az üzleti információk legtöbb típusának sikeres áramlását biztosítja jelenleg a szigetországban. Felhasználhatóságukról a Creative Commons kompatibilis⁴ *Open Government Licence* gondoskodik, mely a közérdekű információk szabad hozzáférését a következő esetekben támogatja:

- „az információk másolása, közzététele, módosításokkal való megjelenítése;
- az információk hasznosítása üzleti és nem üzleti célokra.”⁵

Ennek értelmében a licenc szerzői jogában megengedő tulajdonsággal bír a kormányzati adatok és információk üzleti értékévé való alakítására.

Jelen tanulmányban a Magyarországon is felismerhető tipizálása alapján csoportosítottam az üzleti és gazdasági jelentőséggel bíró információkat. Ezek a következők: céginformációk; banki (pénzügyi) információk; tőzsdei információk; iparjogvédelmi (szabadalmi) információk; szabványinformációk; statisztikai információk; vállalkozásfejlesztési információk; jogi információk; nonprofit vállalkozásokkal kapcsolatos információk; adóinformációk, HR-információk, illetve az üzleti hírek forrásai is.⁶

* A tanulmány az ELTE BTK informatikus könyvtáros mesterképzésében, *Az üzleti információ elmélete és gyakorlata* című kurzus keretében készült (oktató: Kiszl Péter).

Az Egyesült Királyság egészére kiterjedő elemzés három alapvető szinten történt, melyet kiegészítettem a könyvtári szempontból lényeges negyedik, könyvtárral, ez munkámban ugyan nem támaszkodhat az adatok teljes spektrumára – a téma és az ország kiterjedt könyvtári rendszerének méretei miatt –, de jól példázza, hogy milyen mértékben van jelen a királyság könyvtáraiban az üzleti információ:

1. Kormányzati szint: A kormányzati (ill. állami) szervek apparátusa által szolgáltatott információforrások összessége.
2. További primer információszolgáltatók szintje: Primer szolgáltatók, melyek a kormányzattól

függetlenül biztosítanak elsődleges információt.

3. Nemzeti könyvtári szint: A *British Library* által biztosított üzleti információk típusai, forrásai.
4. Könyvtári szint: A királyság könyvtáraiban elérhető üzleti információforrások biztosítására specializálódott intézmények, intézményi együttműködések alkotják.

Az 1. táblázat az első három csoport forrásait sorolja fel (a harmadik esetében csak a szolgáltatás tényét, ezeknek részletesebb kifejtését majd a 2. táblázat ismerteti a Nemzeti könyvtári szint c. alfejezetben).

1. táblázat

Információforrások

(A British Library forrásainak bővebb kifejtését a 2. táblázat tartalmazza)

Információ típusa	Kormányzat	További primer információszolgáltatók	Nemzeti könyvtár*
Céginformáció	Companies House www.companieshouse.gov.uk	–	igen
Banki (pénzügyi)	Bank of England www.bankofengland.co.uk	–	–
Tőzsdei	–	London Stock Exchange www.londonstockexchange.com	–
Iparjogvédelmi (szabadalmi)	Intellectual Property Office www.ipo.gov.uk	–	igen
Szabvány	–	British Standards Institution www.bsigroup.com	igen
Statisztikai	Office for National Statistics www.ons.gov.uk	–	igen
Vállalkozásfejlesztés	GOV.uk – Growing Your Business www.gov.uk/growing-your-business	GRANTnet www.grantnet.com GRANTfinder www.grantfinder.co.uk	igen
Jogi	Legislation www.legislation.gov.uk	BAILII www.bailii.org	igen
Nonprofit vállalkozások	Charity Commissions www.charitycommission.gov.uk	–	–
Adó	HM Revenue & Customs www.hmrc.gov.uk	–	–
HR információk	National Careers Service nationalcareersservice.direct.gov.uk	Reed www.reed.co.uk	–
Üzleti hírek	BBC Business News www.bbc.co.uk/news/business	Reuters uk.reuters.com/business	igen

Kormányzat

Az első csoportba olyan intézmények és online információforrásaik tartoznak, melyeket a kormányzat üzemeltet. Tipikusan olyan szervekről van szó, melyek saját kormányhivatallal rendelkeznek (pl. szellemi tulajdon, statisztika), illetve jelentősebb közigazgatási szereplők képviselik az érdekeiket a kormányban.

Az Egyesült Királyság kormányzati portálja – a *Magyarország.hu*-hoz hasonlóan – egy tematikus webportál, a *GOV.uk*⁷. Az egyes ágazatokhoz kapcsolódó intézmények honlapjai többségükben integrálódtak a *GOV.uk* alá (kivételt képez pl.: a nemzeti bank). Ez néhol csak a doménnev szintjén mutatkozik, ugyanakkor a honlapok legtöbbje már egységes, kormányzati arculattal is rendelkezik (ez leginkább a HM Government jellegzetes oroszlánt és unikornist ábrázoló címerének a honlap fejlécben való szerepeltetéséből ismerhető fel). A *Department for Business, Innovation & Skills* (BIS), azaz az *Üzleti Innovációs és Szakképzési Minisztérium* a szakképzés és innováció fejlesztésével segíti elő a gazdasági növekedést, valamint a vállalkozások fejlesztésével kapcsolatos információkat is ő bocsátja ki, így az üzleti szempontból lényeges információforrások leg többjét is.⁸

A *Companies House* a királyságban bejegyzett cégekkel kapcsolatos adatokat kezelő és szolgáltató szerv. Online felületükön keresztül lehet új cégeket bejegyezni, meglévők adatait megváltoztatni és információkat lekérdezni az adatbázisából elérhető nyilvános információkból, mindezt a *Vállalatokról szóló törvénynek*⁹ eleget téve bocsátja rendelkezésre. A *WebCheck* adatbázis felületén az egyes cégek címére, tevékenységi körére lehet keresni. Regisztráció fejében ingyenesen lekérhető adatok a cégek kivonatából, melyek tartalmazzák: a telephelyet, a bejegyzés dátumát, a tevékenységi kört, vállalkozási formát, státuszát, fizetőképességének tényét (ill., hogy csőd alatt áll-e) és a fontosabb benyújtási dátumokat. Évente egy db cégfigyelés opció is kérhető térítésmentesen. A *WebCheck* fizetős szolgáltatásai között dokumentumként £1-ért tölthetők le a vállalatok:

- általános cégbeszámoló;
- éves beszámoló;
- kiadott jelentései.¹⁰

Térítéses adatbázisa, a *Companies House Direct* 3 millió Anglia, Wales, Skócia és Észak-Írországszerte bejegyzett cég adataiban képes keresni. A havi £4 díjú előfizetés a *WebCheck* információin túl

1995-ig visszamenőleg hozzáférést nyújt a királyságban jegyzett vállalkozások adataihoz (1. ábra).¹¹

Primer banki, pénzügyi információkat a *Bank of England*, a szigetország központi bankja nyújt. Feladatköre általánosan a jegybankokéhoz hasonlóan a monetáris politika lebonyolítása, a bankjegyek és érmék kibocsátása (amely azért is lényeges, mivel az angol font jelentős szerepet tölt be globálisan a pénzügyi világban). Az – általam – kormányzati szintként definiált csoportban egyedülként nem kimondottan a kormányhoz tartozik, hanem állami fenntartású intézmény. A monetáris politikára, az inflációra, a kamatokra, kibocsátott bankjegyekre és magára a pénzügyi rendszerre vonatkozó hiteles információkat szolgáltat. Honlapján közzétett adatok és elemzések mind térítésmentesen letölthetők.

Az iparjogvédelemnek, szellemi tulajdon védelmének nagy hagyománya és jelentősége van az Egyesült Királyságban. Hivatalos szerve a *Department for BIS* alá tartozó *Intellectual Property Office (IPO)*. Honlapján az alapvető iparjogvédelmi típusoknak megfelelő keresők működnek. Szabadalmi adatbázisa, az *IPSUM*,¹² 2008-tól tartalmazza a Nagy-Britanniában bejelentett szabadalmakat és az ezekhez kapcsolódó dokumentumokat (abstract, ábrák, hivatkozott dokumentumok). Korábbi dokumentumok esetében az *Espacenet*,¹³ az európai szabadalmi kereső használatát ajánlja helyette az *IPO* honlapja, mely tartalmazza a királyságból bejelentett összes Európára érvényes szabadalmat. A hivatal által üzemeltetett további adatbázisok:

- *Design Search Database*: segítségével ipari minták kereshetők a *Locarno* osztályozási rendszer alapján.
- *Trade Mark Search Database*: a szigetország védjegyeinek keresésére szolgál.

A statisztikai információk közreadásáért az *Office for National Statistics (Nemzeti Statisztikák Hivatala)* felel. A tematikus böngészést és összetettebb kereséseket is biztosító adatbázis letölthető excel táblázatokban teszi elérhetővé az ország statisztikai adatait. Ez a formátum (xls) sajnos egy lépéssel lassítja az adatokhoz való hozzáférést (pl. a magyar Központi Statisztikai Hivatal *STADAT* tábláihoz képest, melyek elsődlegesen böngészőből kezelhetők és külön tölthetők le excelben is). Az elemzett adatokat jelentés formájában publikálják a honlapon, és a fontosabb témákban havonta többször is.

COMPANIES HOUSE

Companies House for the record

HELP COMPANY SELECTION DIR/SEC ENQUIRIES DOCUMENT DOWNLOAD MONITOR SERVICE MENU

Company Enquiries and Orders

Please Choose: ? **COMPANY DETAILS** ?

Company Details

Filing History/Document Ordering: Name & Registered Office : Company No. : 90000012

Document Packages £Var A DEMONSTRATION COMPANY LIMITED **Date of Registration :** 16/06/1947

Company Report £1 51A STREET **Country of Origin :** United Kingdom

Mortgage Index THE TOWN

Mortgage Details £1 COUNTYSHIRE

Appointments £1 AA1 1BB

Insolvency History Status : Liquidation

View Documents £4 Company Type: Private Limited Company

Microfiche Nature Of Business (SIC(03)):

Monitor This Company £0.50 7415 - Management activities holding comps

Branch Details

Oversea Companies Details

Accounting Reference Date : 31/01

Last Accounts Made Up To : 31/12/1997 (FULL)

Next Accounts Due : 30/11/1998

Last Return Made Up To : 08/11/1996

Next Return Due : 29/11/1997

Last Members List : 01/11/1996

Mortgage Registered

Previous Names

Date of Change : 15/07/1996 **Previous Name :** A PREVIOUS COMPANY NAME LIMITED

1. ábra A Companies House Direct felülete

Az iparjogvédelemnek, szellemi tulajdon védelmének nagy hagyománya és jelentősége van az Egyesült Királyságban. Hivatalos szerve a *Department for BIS* alá tartozó *Intellectual Property Office (IPO)*. Honlapján az alapvető iparjogvédelmi típusoknak megfelelő keresők működnek. Szabadalmi adatbázisa, az *IPSUM*,¹² 2008-tól tartalmazza a Nagy-Britanniában bejelentett szabadalmakat és az ezekhez kapcsolódó dokumentumokat (abstract, ábrák, hivatkozott dokumentumok). Korábbi dokumentumok esetében az *Espacenet*,¹³ az európai szabadalmi kereső használatát ajánlja helyette az IPO honlapja, mely tartalmazza a királyságból bejelentett összes Európára érvényes szabadalmat. A hivatal által üzemeltetett további adatbázisok:

- Design Search Database: segítségével ipari minták kereshetők a Locarno osztályozási rendszer alapján.

- Trade Mark Search Database: a szigetország védjegyeinek keresésére szolgál.

A statisztikai információk közreadásáért az *Office for National Statistics (Nemzeti Statisztikák Hivatala)* felel. A tematikus böngészést és összetettebb kereséseket is biztosító adatbázis letölthető excel táblázatokban teszi elérhetővé az ország statisztikai adatait. Ez a formátum (xls) sajnos egy lépéssel lassítja az adatokhoz való hozzáférést (pl. a magyar Központi Statisztikai Hivatal STADAT tábláihoz képest, melyek elsődlegesen böngészőből kezelhetők és külön tölthetők le excelben is). Az elemzett adatokat jelentés formájában publikálják a honlapon, és a fontosabb témákban havonta többször is.

A GOV.uk-n keresztül elérhető *Growing Your Business* oldalak a BIS által fenntartott komplett

vállalkozásfejlesztési információs rendszerek, melyek integrálva lettek a kormányzati portál alá. Ahol lehetséges, ott a honlap megfelelő szervezetek külső oldalaira irányítja a felhasználókat. Nyolc ponton keresztülhaladva térítésmentesen juthatnak információkhoz a kis- és középvállalkozások: vállalkozás növelése; extra finanszírozás szerzése; értékesítés növelése meglévő ügyfelek esetében; új ügyfelek megnyerése; szolgáltatások és termékek továbbfejlesztése; szolgáltatások és termékek létrehozása; személyzet felvétele és képzése; mentorálás.¹⁴

A jogi információk primer forrása a *Legislation* honlapja. Adatbázisa segítségével a helyi jogalkotás kezdetétől (1262-től) kereshetők a szigetország jogszabályai. 2001-től szolgálat ellenőrzött, „időgép” alkalmazásával visszamenőlegesen, a korábbi formákban is megjeleníthető jogforrásokat. Az adatok nyilvánosságát – a már említett – Open Government Licence 2.0 biztosítja.

A kormány által fenntartott *Charity Commissions* bizottság – többek között – nonprofit vállalkozások, jótékonyági szervezetek számára szolgálat forrásszerzési lehetőségekről információt. A vállalkozásfejlesztéssel közösen birtokolt tulajdonságok útján a nonprofit vállalkozásfejlesztési információk elérhetők a már vizsgált csoport szolgáltatójánál is (ld. *Growing Your Business*). A nonprofit vállalkozásokról egyéni és ágazati szinten minden pénzügyi adat elemzett formában megtalálható, melyek a feltöltött éves beszámolók alapján készülnek. A királyság összes „charity”, jótékonyági, szervezete, alapítványa köteles évente közzétenni beszámolóját a *Charity Commissions* rendszerén keresztül.

Ez a magyar nonprofit forrásoktól eltéréseket mutat az angolszász és a hazai rendszer jelentős eltérései miatt.

A *HM Revenue & Customs* minisztérium portálja összetett kalkulátorokkal és űrlapkitöltő alkalmazásokkal rendelkezik, melyek az adózással és a vámokkal kapcsolatos pénzügyek online lebonyolítását biztosítják, és az összes szükséges információt ingyenesen elérhetővé teszik (szintén az Open Government Licence alatt). A portál hármas osztatú: egyének-munkavállalók, munkaadók valamint vállalatok számára nyújt információkat felületein.

HMRC Tax Calculator nevű adókalkulátora segítségével heti, havi vagy éves bruttó bevétel megadásával az aktuális adóévre vonatkozóan kiszá-

mítható a levonásra kerülő jövedelemadó és a társadalombiztosítási járulékok becslése. A kalkulátor az eredményeket táblázatban jeleníti meg, de letölthetővé teszi pdf formátumban is, ahol a számítás részletesebben levezetve is megismerhető.¹⁵

A *National Careers Service* a *GOV.uk* előtti kormányzati portálon, a *Direct.gov.uk*-n¹⁶ keresztül működik jelenleg is, számítani lehet rá, hogy a *Directgov* leállásával majd a *Careers Service* is elköltözik, esetleg korszerűbb és hatékonyabb honlapra cserélődik. Karrier- és állásinformációk, közérdekű munkavállalási információk érhetők el oldalán.

A *BBC Business News* – a BBC révén – közszolgálati hírügynökség, mely a Parlamentnek felel. A *Business News* online felületén elérhetők a szigetország tematikus gazdasági és üzleti hírei, illetve valutaárfolyamok és 15 perces késleltetéssel a tőzsdei indexek.

További primer információszolgáltatók

A kormányzat által nem biztosított elsődleges (primer) információforrások független szolgáltatók kezében vannak. Elsősorban az előző szinten hiányosságot mutató információ típusokat hivatott bemutatni ez a csoport (jellemzően ilyenek: a tőzsdei és a szabványinformáció; melyek itthon is a kormányzattól független szervként szolgálnak). Mindazonáltal azokon a területeken, ahol az előzőekhez képest jelentős többletinformációval rendelkező szolgáltató is felfedezhető, az ebben a csoportban is bemutatásra került (ld. jogi, vállalkozásfejlesztési, HR).

A *London Stock Exchange* honlapján elérhetők a világ egyik legjelentősebb tőzsdéjén jegyzett vállalatok pénzügyi információi, a részvények aktuális árfolyamai, és elemzések az elmúlt időszakokból. Az itt elérhető ingyenes árfolyam adatok 15 perccel késleltetettek.

A *British Standards Institution (BSI)* honlapján érhető el a nonprofit szervezet által működtetett webáruház, melyen keresztül megvásárolhatók az Egyesült Királyságban kibocsátott nemzeti szabványok (azonosítójuk BS: British Standard, pl.: BS EN ISO 14971:2012).

A *GRANTnet*, és *GRANTfinder* szolgáltatásai segítségével a vállalkozások támogatási forrásokat kereshetnek Egyesült Királyság-szerte. Kormány-

zati szervek, helyi hatóságok, jótékonyági alapok és vállalati szponzorok régiónkénti keresése útján nyújtanak segítséget. Keresést irányítószám alapján lehet indítani, ehhez szükséges lehet a Királyi Posta hivatalos keresője: www.royalmail.com/postcode-finder.¹⁷

A GRANTnet ingyenesen használható kereső tényszerű adatok lekérésére. A GRANTfinder azonban térítéses teljes körű adatbázis, mely a GRANTnet által is tartalmazott adatok mellett részletes, többletinformációkat nyújt. Szolgáltatásai kiterjednek hitelek, kockázati tőkék, adókedvezmények és az exportbiztosításokkal kapcsolatos tanácsadásra és információk biztosítására is.¹⁸

A BAILII (*British and Irish Legal Information Institute*) a brit és ír jog anonimizált esetjogi, döntvényeket és ítéleteket tartalmazó szabad hozzáférésű adatbázisa. Ezeknek a jelentősége az angolszász precedensjog miatt kiemelkedő, mivel a korábbi azonos ügyek jogorvoslatait követik a későbbi esetek.

A Reed komplex humánerőforrás információs portál, mely a szigetország köz- és magánszférájában meghirdetett pozíciókból hoz létre adatbázist. Használata térítésmentes, a tudástár tematikusan strukturált felépítésű. Kereshető továbbképzésekkel és munkaügyi publikációival elsődleges HR forrás.

A Reuters világszerte jelentős, londoni központú gazdasági adatszolgáltató hírügynökség (a Thomson Reuters tagja). A BBC-hez hasonlóan elsődleges üzleti hírszolgáltató az Egyesült Királyság területéről, de a kormánytól független, profitorientált formában.

2. táblázat

A British Library üzleti információs szolgáltatásai (forrás: Business & IP resources.

URL: <http://www.bl.uk/eresources/business/cd-busin.html> (letöltés: 2013. október 1.);

kiv. jogi információk → ld. lábjegyzetben)

Információ típusa	A BL, BL BIPC jelentősebb elektronikus információforrásai
Céginformáció	<ul style="list-style-type: none"> • Experian B2B Researcher • ISI Emerging Markets Information Service (EMIS) • Kompass Worldwide <p>Helyben használható adatbázisok, napi és heti limit alapján a lekérhető rekordok száma meg van határozva.</p>
Banki (pénzügyi)	–

Nemzeti könyvtár

A nemzeti könyvtár, a *British Library (BL)* önálló üzleti információs részleggel rendelkezik, ez a *Business & IP Centre (BIPC)*. Olvasói számára hozzáférést biztosít a legtöbb korábban vizsgált információtípushoz. Nevében az IP rövidítés az „Intellectual Property”-t, azaz a szellemi tulajdon védelmét takarja. Az ipar- és szerzői jogvédelem különösen fontos szerepet tölt be az Egyesült Királyság gazdasági életében, így nem meglepő, hogy a nemzeti üzleti információs központ kiemelt szerepet biztosít ennek a területnek. A szabadalmi információk szolgáltatásában, a bejelentések lebonyolításában szakképzett könyvtárosok nyújtanak segítséget a vállalkozóknak, feltalálóknak.

A könyvtár marketing- és PR-tevékenységének jó példája a honlap „Success stories” (sikertörténet) rovata, amelyben olyan vállalkozások és magánszemélyek mutatkoznak be, akiknek a könyvtár segített elérni üzleti céljaikat.¹⁹ A BIPC vállalkozásfejlesztési és egyéb üzleti témájú workshopok és tréningek számára ad rendszeresen helyszínt. Az üzleti információs tanácsadások a BIPC információs szakembereivel folytatott személyes megbeszélések, melyek során az ügyfelek konkrét üzleti elképzeléseikhez feltérképezik a szükséges információs igényeket, és megkeresik az ezeket kielégítő forrásokat.²⁰ Ezekhez a szolgáltatási formákhoz alkalmazkodik a központ belső tere is (2. ábra).

Az információs igényeket kielégítő forrásokat a 2. táblázat ismerteti. A felsorolás – terjedelmi okokból – nem teljes körű, csak a leglényegesebb adatbázisokat említem.

Tőzsdei	–
Iparjogvédelmi (szabadalmi)	<ul style="list-style-type: none"> ● Derwent Innovations Index ● Espacenet ● Intellectual Property Office <ul style="list-style-type: none"> ○ OHIM Registered Community Design search database ○ OHIM Community Trade mark search database ○ USPTO Patent Full-Text Databases ○ Patent scope <p>A Derwent Indexet kivéve mindegyik forrásnál hangsúlyos, hogy szabadon hozzáférhető információforrás.</p>
Szabvány	<ul style="list-style-type: none"> ● British Standards Online (BSI)* ● IEEE Explore <p>* A szabványoknál ismert korlátozásoknak megfelelően csak olvashatóak, nem nyomtathatók. Helyben használható.</p>
Statisztikai	<ul style="list-style-type: none"> ● CountryData (Economist Intelligence Unit) ● Economist Intelligence Unit – EIU.com <p>A letölthető beszámolók és rekordok száma heti limit alapján van maximalizálva.</p>
Vállalkozásfejlesztési	<ul style="list-style-type: none"> ● COBRA (Complete Business Reference Adviser) ● GRANTnet; GRANTfinder <p>A GRANTnet szabadon hozzáférhető forrás. A GRANTfinder heti 10 beszámoló letöltését engedélyezi a könyvtár IP tartományából.</p>
Jogi ²¹	<ul style="list-style-type: none"> ● BAILII ● Eagle-i ● InfoLaw Gateway ● Lawlinks <p>Válogatás a British Library által ajánlott szabadon hozzáférhető elektronikus jogi információforrásokból.</p>
Nonprofit vállalkozások	–
Adó	–
HR-információk	–
Üzleti hírek	<ul style="list-style-type: none"> ● ABI Inform Global ● Business & Industry (Gale) ● Business Source Complete (EBSCO) ● Factiva ● Dialog Newsroom (Thomson Business Intelligence)
(Marketing információ)	<ul style="list-style-type: none"> ● Datamonitor Consumer ● eMarketer ● Ovum Enterprise IT Knowledge Centre <p>Szigorú megkötésekkel, helyben használható adatbázisok.</p>

2. ábra A BIPC egy olvasóterme, a háttérben kiselőadó teremmel

(fotó: Mal Booth / Flickr. URL: www.flickr.com/photos/malbooth/5076383070/, CC by-nc-nd 2.0 licenc alatt)

The British Library – Business & IP Centre (London)

A könyvtár profilja: üzleti információk, pénzügyi dokumentumok szolgáltatása.

Ára: változó; a könyvtáros órábéré £87, adatbázis-aktól függően az adatok lekéréséért külön is kell fizetni*

Értékelés: ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ (5/5)**

* A felhasználók üzleti információforrásokhoz való általános hozzáféréseinek díja.

** Az értékelések a hozzáférhetőség és az adott könyvtár által nyújtott biznisz információszolgáltatások összessége alapján történtek.

Könyvtárak

A British Library üzleti információkkal kapcsolatos szerepvállalása már ismert, a továbbiakban megvizsgáltam, milyen hasonló profilú könyvtárak működnek az Egyesült Királyságban. Ha a szigetország területére vonatkozó webtartalmakra szűkítve keresünk, az ismert webes keresőmotorok a „business information”, azaz az üzleti információ kifejezésre keresve az első találatok között többek között könyvtárakat jelenítenek meg listáinkban. Ez jó példája sikeres marketingtevékenységüknek is,

melyet üzleti szolgáltatásaik ismertetése érdekében végeznek.

A következőkben a teljesség igénye nélkül mutatok be üzleti információk biztosítására specializálódott intézményeket. Az értékelés szubjektív – csak webes adatok alapján – a könyvtár által nyújtott bizniszinformációs szolgáltatások mennyisége, (feltételezhető) minősége és az ezekhez való hozzáférhetőség összessége alapján történt, majd 1-től 5-ig terjedő skálán lett osztályozva (összesítve ld. 3. táblázat).

A londoni City a királyság legjelentősebb pénzügyi központja. Nem meglepő, hogy saját könyvtárral is rendelkezik, ez a *City Business Library*. Vállalkozások számára nyújtanak segítséget az alapvető és specifikus üzleti információk útján. Ilyenek például a business-to-business (B2B) névsorok létrehozásában való segítségnyújtás. Bár nem olyan széles szolgáltatásainak köre, mint a nemzeti könyvtaré, azonban ezek teljesen ingyenesen vehetők igénybe, nincsenek sem beiratkozási díjhoz, sem regisztrációhoz kötve. Nyitva tartása a bankokéhoz igazodik, lényegében a City Business Library a pénzügyi városrész információs központja, és ezt képes egy közintézmény, egy könyvtár keretein belül tenni.²²

City Business Library (London)
 Könyvtár profilja: üzleti információk, pénzügyi dokumentumok szolgáltatása
 Ára: ingyenes
 Értékelés: ●●●●● (5/5)

Belfast központi könyvtára, a *Belfast Central Library* Észak-Írország legjelentősebb üzleti információs központja. Az Information and Business részleg a hagyományos üzleti profilú dokumentumok rendelkezésre bocsátása mellett: céginformációs adatbázisokhoz, szabványokhoz, üzleti jelentésekhez, piackutatási dokumentumokhoz és szabadalmakhoz biztosít hozzáférést. A könyvtár munkatársai segítséget nyújtanak vállalkozások beindításához vagy meglévők fejlesztéséhez, üzleti hallgatóknak tanulásban, álláskeresésben, szellemi tulajdon és szerzői jogvédelem témájában.²³

Belfast Central Library – Belfast Information and Business (Belfast)
 A könyvtár profilja: public library; üzleti információk, pénzügyi dokumentumok szolgáltatása
 Ára: regisztrációval Észak-Írországból ingyenes
 Értékelés: ●●●●● (4/5)

Észak-Írország üzleti információit a www.nibusinessinfo.co.uk portál gyűjti egybe, mely többségben a már korábban ismertetett szervek oldalaira irányít. Ha kimondottan ebben a régióban tevékeny egy vállalkozás, innen érdemes kezdeni a keresést.²⁴

Skócia esetében ugyanezt a www.scotbis.nls.uk portálja biztosítja.²⁵

A glasgow-i könyvtárak („*Glasgow Libraries*”) és a *The Mitchell Library* – a legnagyobb skót város központi könyvtára – is rendelkezik üzleti információs részleggel, ahol a legalapvetőbb információkhoz (pl.: szabvány-, céginformációkhoz) hozzáférést, a szabadon elérhetőkről (pl.: iparjogvédelmi információk) pedig tájékoztatást nyújtanak a könyvtárosok.²⁶

Glasgow Libraries – The Mitchell Library (Glasgow)
 A könyvtár profilja: public library; üzleti információs részleggel rendelkezik
 Ára: ingyenes
 Értékelés: ●●●●● (4/5)

A *Cambridge Judge Business School* könyvtára az egyetem polgárai számára – az üzleti profilú oktatásnak köszönhetően – rendkívül széles választékát nyújtja a biznisszinformációs forrásoknak.²⁷

Cambridge Judge Business School Business Information Centre (Cambridge)
 A könyvtár profilja: üzleti információk, pénzügyi dokumentumok szolgáltatása
 Ára: kizárólag cambridge-i egyetemi polgároknak: (regisztráció fejében) ingyenesen
 Értékelés: ●●●●● (3/5)

Westminster Reference Library

London Westminster városrésze közigazgatásilag független a Cityhez hasonlóan. Ebből adódóan saját üzleti információs pontokból (BIPs, Business Information Points) álló hálózatot alakított ki, melynek központja a Westminster Reference Library.²⁸

Westminster – Business Information Points (London)
 A könyvtár profilja: public library; üzleti információs ponttal rendelkezik
 Ára: a királyság lakosai számára ingyenes (a B2B listák készítésének óránkénti ára £35)
 Értékelés: ●●●●● (3/5)

A *The Birmingham Library* a gazdasági, vállalkezési információk széles választékát nyújtja Business and Learning részlegén. A könyvtár által üzemeltetett *Business Supporter* portál ingyenes forrásokat tesz közzé biznisszinformációs kategóriákban.²⁹ Térítéses információforrásai olvasójegy birtokában igénybe vehetők akár otthonról is, de többségben a könyvtárosokhoz kell fordulni jelszóért.³⁰

The Birmingham Library – Business and Learning (Birmingham)
 A könyvtár profilja: public library; üzleti információs szolgáltatások
 Ára: ingyenes
 Értékelés: ●●●●● (5/5)

Könyvtári együttműködések

Az *Ask About Business!* Anglia észak-nyugati városai 14 könyvtárának „Libraries Support Business”, azaz: üzletek könyvtárak általi támogatása-

ra irányuló szövetkezése, mely a régió üzleti információval való ellátottságát biztosítja.

A következő városi könyvtárak a tagjai: Blackburn with Darwen, Blackpool, Bolton, Halton, Lancashire, Manchester, Oldham, Rochdale, Salford, Sefton, Stockport, Tameside, Trafford, Wigan.³¹

A fenti könyvtárak olvasójegyeivel az olvasók számos üzleti információs adatbázist vehetnek igénybe (pl. a több területre specializálódott COBRA-t is).³²

A *Manchester Central Library* a Libraries Support Business kezdeményezés egyik legjelentősebb résztvevője.^{33, 34}

Az *Essex Megyei Önkormányzat* hasonló együttműködést hozott létre (*Essex Libraries Business Information Service*). A könyvtárak a vállalkozásindítás, a vállalkozásfejlesztés és az adóügyek területén ajánlanak segítséget beiratkozott felhasználóiknak. Olvasójegy birtokában a könyvtárból és otthonról is jogosultak a BSI British Standards Online (szabványinformációs) adatbázisának, a *Kompass Worldwide Business Directories* (céginformáció, 3. ábra), a *COBRA* és a *NewsBank* (üzleti hír) adatbázisok használatára, illetve a *Key Note Online* használata számukra a könyvtárak számítógépeiről lehetséges. Információkeresésben jártas könyvtárosok telefonon és e-mailben is tájékoztatást nyújtanak üzleti kérdésekben.³⁵ A közreműködés jelenleg 74 városi könyvtárat tömörít Essex-szerte.³⁶

Manchester Central Library (Manchester)
A könyvtár profilja: public library; üzleti információs ponttal rendelkezik
Ára: ingyenes
Értékelés: ⭐⭐⭐⭐⭐ (5/5)

Essex Libraries Business Information Service (Essex County Council)
A könyvtárak profilja: public library; üzleti információs ponttal; vállalkozásfejlesztés, adóügyek
Ára: ingyenes
Értékelés: ⭐⭐⭐⭐ (4/5)

The screenshot shows the KOMPASS website interface. At the top, there is a navigation bar with 'OLD WEBSITE', 'YOUR ACCOUNT', and a language dropdown set to 'English'. Below this is a search bar with the placeholder 'Type in your search' and a magnifying glass icon. To the right of the search bar are two buttons: 'ASK FOR A QUOTE' and 'EXPORT'. The main content area displays a business profile for 'PRINTING SOLUTIONS UK'. It includes a breadcrumb trail: 'England > Hampshire > Printing Solutions UK'. The profile details are as follows:

- Address: 297 Commercial Road, PO1 4BP Portsmouth United Kingdom
- Phone: View phone number
- Email: Subscribe to obtain the email of this company
- Map: A map showing the location of the business in Portsmouth, UK.
- Activity: Printing Solutions UK
- General Information:
 - Year Established: 2013
 - www: <http://www.printingsolutionsuk.com>
 - Type of company: Headquarters
- Brands: (Section header visible)

On the left side of the profile, there is a sidebar menu with the following items: DESCRIPTION, KEY FIGURES, ACTIVITIES AND PRODUCTS, EXECUTIVES AND EMPLOYEES, and NEWS. Each item has a right-pointing arrow next to it.

3. ábra A KOMPASS adatbázisai elérhetők az Ask About Business tagkönyvtárak olvasójegyeivel (URL: <http://qb.kompass.com/>)

3. táblázat

Könyvtárak, melyek üzleti információszolgáltatásra specializálódtak

(az adatok forrása: a könyvtárak honlapjai)

Könyvtárak	Város, ország	Profil	Szolgáltatás ára	Értékelés
The British Library – Business & IP Centre	London, Anglia	üzleti információ; iparjogvédelem	térítéses	5
City Business Library	London, Anglia	üzleti, pénzügyi információ	ingyenes	5
Belfast Central Library – Belfast Information and Business	Belfast, Észak-Írország	public library; üzleti, pénzügyi információ	ingyenes (olvasójeggyel)	4
Glasgow Libraries – The Mitchell Library	Glasgow, Skócia	public library; üzleti információs részleggel	ingyenes	4
Cambridge Judge Business School Business Information Centre	Cambridge, Anglia	üzleti, pénzügyi információ	ingyenes (cambridge-i polgároknak)	3
Westminster – Business Information Points	London, Anglia	public library; üzleti információs ponttal	térítéses / ingyenes (Egyesült Királyság lakossága számára)	3
The Birmingham Library – Business and Learning	Birmingham, Anglia	public library; üzleti információ	ingyenes	5
Manchester Central Library	Manchester, Anglia	public library; üzleti információ	ingyenes	5
Essex Libraries Business Information Service	Essex, Anglia	public library; üzleti információs ponttal; vállalkozásfejlesztés, adóügyek	ingyenes (olvasójeggyel)	4

A teljesség igénye nélkül álljon itt néhány további megyei, illetve városi szintű könyvtári együttműkö-

dés, melyek jelentős „business information” részleggel rendelkeznek (4. táblázat, 4. ábra).

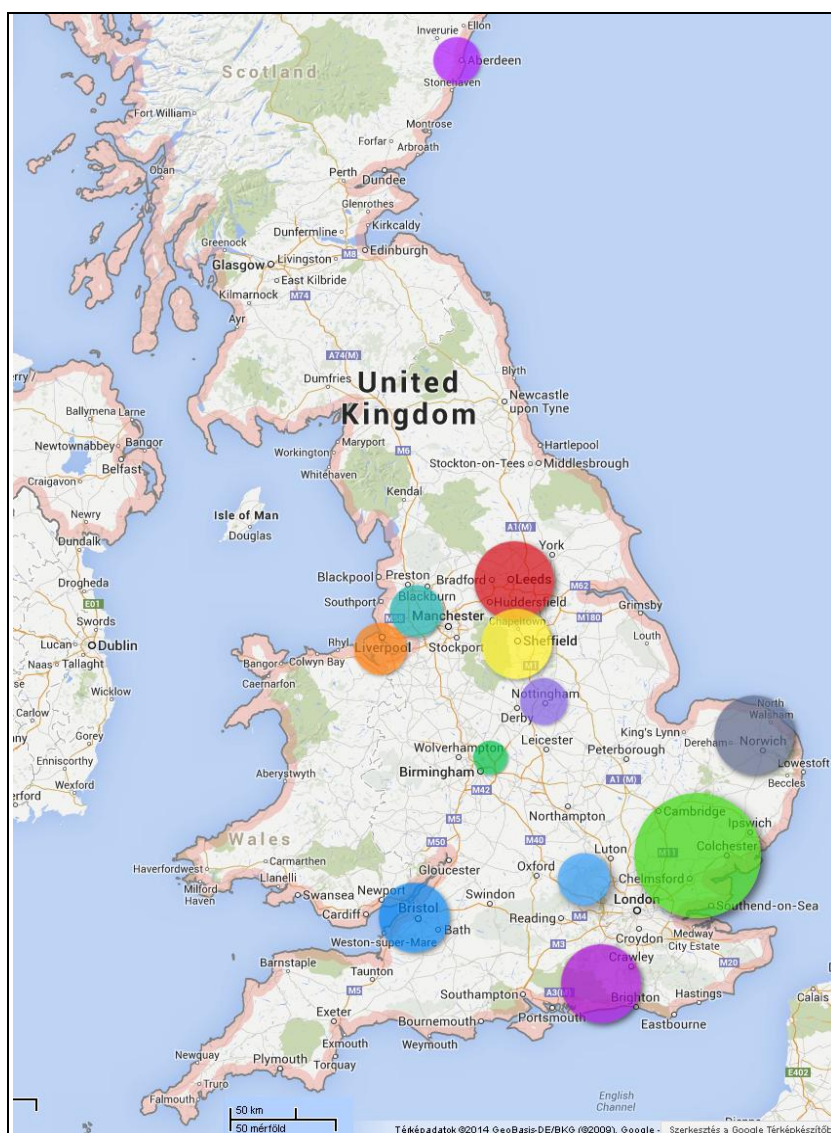
4. táblázat

Könyvtári együttműködések, melyek üzleti információszolgáltatásra specializálódtak

(adatok forrása: az URL mezőben található címeken)

Könyvtári együttműködés (városi, megyei)	Tagkönyvtárak száma	URL
Essex County Council	74	www.essex.gov.uk/Libraries-Archives/Libraries/information/Pages/Business-information.aspx
Norfolk County Council	47	www.norfolk.gov.uk/Business/Business_advice_and_support/NCC020306
West Sussex County Council	36	www.westsussex.gov.uk/leisure/libraries.aspx

Leeds City Council	36	www.leeds.gov.uk/leisure/Pages/Libraries.aspx
Sheffield City Council	32	www.sheffield.gov.uk/libraries/all-libraries/referenceinformation/businessinformation.html
Bristol City Council	30	www.bristol.gov.uk/page/leisure-and-culture/libraries
Liverpool Libraries	19	liverpool.gov.uk/libraries/
Buckinghamshire County Council	19	www.buckscc.gov.uk/bcc/libraries/Information/information_service.page
Aberdeen City Council	17	www.aberdeencity.gov.uk/Library/digital_library/lib_digitallibrary_business_information.asp
Nottingham City Council	16	www.nottinghamcity.gov.uk/InBusiness
Solihull Council	14	www.solihull.gov.uk/businessinfo/
Manchester – Ask About Business!	14	www.askaboutbusiness.org/

4. ábra A 4. táblázat bizsinformációs könyvtári együttműködéseinek térképes ábrája. A körök mérete a tagkönyvtárak számának egymáshoz viszonyított méretét mutatja (forrás: ld. 4. táblázat)

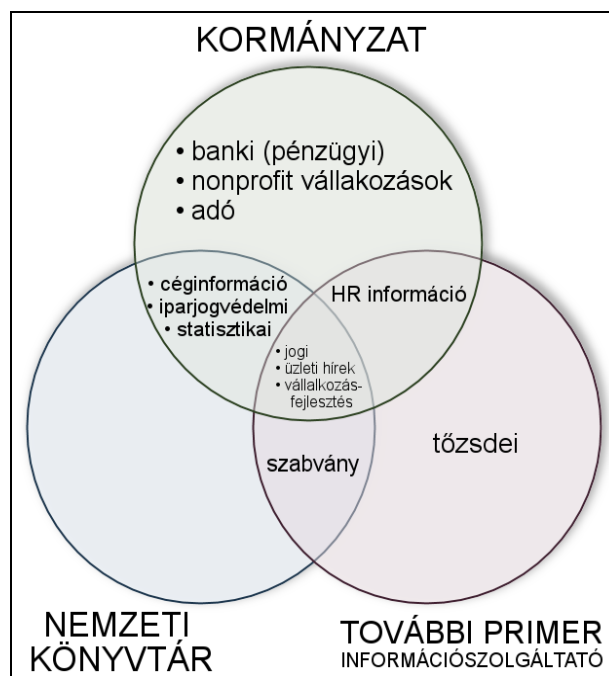
Ezek a könyvtárak jól példázzák, hogy miként lehet egy könyvtári rendszer megbecsültségének alapja az üzleti élettel való kapcsolattartás. Ha egy vállalkozás tájékozott piaci információk terén, úgy csökkentheti az üzleti kockázatok számát, és hosszú távon nyereségesebbé válhat. Ha a könyvtárak a kisvállalkozások számára ingyenesen vagy beiratkozási díj fejében olcsón biztosítják a gazdasági információkat, úgy a könyvtárak forgalma és presztízse is emelkedik. Az Egyesült Királyság biznisszinformációs könyvtárai belső terükben inkább hasonlítanak bankokhoz, dolgozóik azonban mind könyvtárosok, akik szakértői az információkeresésnek, akár hagyományos könyvtári dokumentumokról, akár a legkorszerűbb gazdasági adatbázisokról legyen is szó. Ezzel kapcsolatban javasolta a brit *Michael Lowe* a könyvtár – információs szolgáltatás, könyvtáros – információs menedzser terminológiák cseréjét is a '90-es évek elején.³⁷ A könyvtárak nagy összegű támogatásokat kapnak az üzleti tájékoztatásfejlesztésekre, a legutóbb 2013 őszén 450 000 fontot biztosított számukra a *Közösségek és Önkormányzatok Minisztériuma (Department for Communities and Local Government)*.³⁸ Magyarországon, ha igényt lehetne teremteni azon kis- és középvállalkozások körében, akik számára nehézségeket okoz egy időben előfizetni az összes szükséges információs rendszerre, nagy valószínűséggel jó hasznát vennék a könyvtárakban elérhető biznisszinformációs termékeknek. Komplet információs csomagokra – az EISZ-hez hasonlóan – konzorciumi keretek között vagy több könyvtár összefogásával lehetne a szükséges forrásokat biztosítani, ahogyan az ismertetett *Ask About Business!*, az essexi vagy akár a glasgow-i példák mutatják. A hazánkban elérhető szabadon hozzáférhető adatok elemzése is járható út némely területen, ahol ingyenesen hozzá lehet férni az összes szükséges információhoz. Ha lehetőség van az üzleti szolgáltatások térítéses konstrukcióinak kialakítására, úgy a hazai könyvtárak a kis- és középvállalkozók támogatásával egy biztos bevételi forráshoz juthatnának.

Az *ELTE BTK* informatikus könyvtáros képzésében már több mint tíz éve fontos szerep jut az ilyen jellegű ismeretek oktatásának.³⁹ A hazai informatikus könyvtáros diplomával bíró szakemberek rendelkeznek az üzleti információk feldolgozásának, közvetítésének kompetenciájával, melyre – a szükséges igényfelmérések és átfogó stratégia mellett – országszerte lehetne könyvtári szolgáltatásokat szervezni az Egyesült Királysághoz hasonlóan.

Elemzés

Az első három csoport által biztosított információtypusokat reprezentálja a halmazdiagram (5. ábra). Látszik, mely területek vannak a rendszer középontjában és melyek szorulnak perifériára. A negyedik csoport (Könyvtárak), mivel csak szeméget és nem az egész könyvtári rendszert méri fel, így nem került külön halmazba a tendenciák torzítását elkerülendő.

Az első két csoport (Kormányzati, További primer) kiegészíti egymást, de rendelkezik sajátos területekkel (ld. a metszeteken kívüli típusok, mint bank, tőzsde), míg a nemzeti könyvtár a már meglévő információforrásokat nyújtja, egyedi információtypus biztosításával vagy előállításával nem foglalkozik, így szolgáltatásai mind a metszetekbe kerültek.

5. ábra Az Egyesült Királyság kormányzati és primer üzleti információs forrásainak megoszlása és összevetése a nemzeti könyvtár szolgáltatásaival

Az üzleti információk primer szolgáltatóinak térítésmentes szolgáltatásait a hazai szereplőkkel összehasonlítva vizsgálja az 5. táblázat. A hazai és az Egyesült Királyság bár egymásnak megfelelő felosztású csoportokkal rendelkezik, az ezek által nyújtott szolgáltatások köre az egyes típusoknál rendkívül eltérő lehet (pl.: céginformáció, HR).

5. táblázat

Térítésmentes, szabadon hozzáférhető információhoz való hozzáférés szintjei az Egyesült Királyságban és Magyarországon; (forrás: az érintett honlapok empirikus vizsgálata alapján szerzett saját következtetések)

Információ típusa	Primer elektronikus információforrások <i>Egyesült Királyság (1-2. szint)</i>	Hozzáférés szintje	Primer elektronikus információforrások <i>Magyarország</i>	Hozzáférés szintje
Céginformáció	Companies House <i>www.companieshouse.gov.uk</i>	Alap	Online Ingyenes Céginformáció <i>www.e-cegjegyzek.hu</i>	Teljes
Banki (pénzügyi)	Bank of England <i>www.bankofengland.co.uk</i>	Korlátlan	Magyar Nemzeti Bank <i>www.mnb.hu</i>	Korlátlan
Tőzsdei	London Stock Exchange <i>www.londonstockexchange.com</i>	Részleges	Budapesti Értéktőzsde <i>bet.hu</i>	Részleges
Iparjogvédelmi (szabadalmi)	Intellectual Property Office <i>www.ipo.gov.uk</i>	Korlátlan	Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala <i>www.sztnh.gov.hu</i>	Korlátlan
Szabvány	British Standards Institution <i>www.bsigroup.com</i>	Alap	Magyar Szabványügyi Testület <i>www.mszt.hu</i>	Alap
Statisztikai	Office for National Statistics <i>www.ons.gov.uk</i>	Teljes	Központi Statisztikai Hivatal <i>www.ksh.hu</i>	Korlátlan
Vállalkozásfejlesztés	GRANTnet <i>www.grantnet.com</i> GRANTfinder <i>www.grantfinder.co.uk</i>	Korlátlan – Részleges	Palyazat.gov.hu (2014-ig: NFÜ, Nemzeti Fejlesztési Ügynökség) <i>http://palyazat.gov.hu</i> Magyar Fejlesztési Bank <i>www.mfb.hu</i>	Korlátlan – Korlátlan
Jogi	Legislation <i>www.legislation.gov.uk</i>	Korlátlan	Nemzeti Jogszabálytár <i>www.njt.hu</i>	Teljes
Nonprofit vállalkozások	Charity Commissions <i>www.charitycommission.gov.uk</i>	Korlátlan	ESZA (Európai Szociális Alap) <i>www.esza.hu</i>	Korlátlan
Adó	HM Revenue & Customs <i>www.hmrc.gov.uk</i>	Teljes	Nemzeti Adó- és Vámhivatal <i>www.nav.gov.hu</i>	Korlátlan
HR információk	National Careers Service <i>nationalcareersservice.direct.gov.uk</i> Reed <i>www.reed.co.uk</i>	Korlátlan – Korlátlan	HR portál <i>www.hrportal.hu</i>	Korlátlan
Üzleti hírek	BBC Business News <i>www.bbc.co.uk/news/business</i> Reuters <i>uk.reuters.com/business</i>	Teljes	MTI Eco (Magyar Távírási Iroda) <i>www.mtieco.hu</i>	Részleges

A „Hozzáférés szintjei” mezők jelentése részletesen:

- Nincs: Üzleti értéket képviselő információk nem tölthetők le térítésmentesen.
- Alap: A szolgáltatásra való előfizetés hiányában csak alapvető adatok érhetőek el, melyekből kizárólag komoly szellemi munkával állítható elő üzleti információ.
- Részleges: A szolgáltatásra való előfizetés hiányában nem érhető el a szükséges információk teljes köre. Időbeli korlátozások (információk késleltetése) és terjedelembeliek is előfordulhatnak.
- Teljes: Minden szükséges információ elérhető, a korlátozások a megszerezhető információk mennyiségére vonatkoznak.
- Korlátlan: A terület alapvető információs igényeit hatékony adatbázisok, összetett keresőmotorok segítik. A fenti korlátozások nem érvényesek rá.

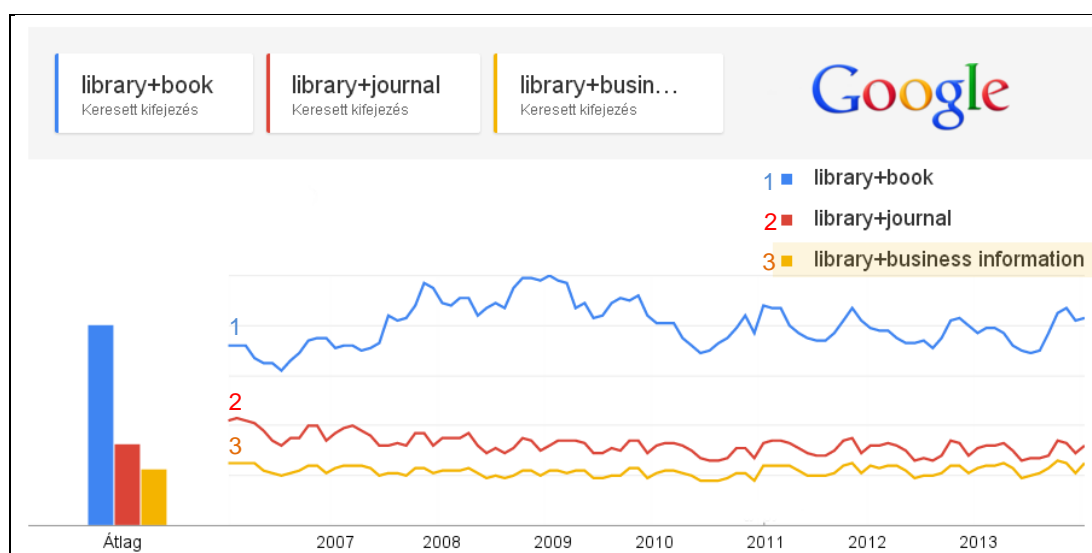
A táblázat alapján látható, hogy egyes források csak a királyságban, mások pedig hazánkban érhetőek el mélyebb szintig. Felhasználói felületben azonban a hazai honlapok, adatbázisok többsége le van maradva: nehezen megtalálható és lassan működő keresőkkel rendelkezünk.

A Google Trends adatai szerint 2006 és 2014 között a keresőóriáshoz a szigetországból érkező keresőkérdések a „library+business information” együttes előfordulására jelentős számban fordultak elő. Az összehasonlítást a „library+book” és a „library+journal” – feltételezhetően általánosabb – keresőkifejezések feltüntetése segíti (6. ábra). Bár

a keresések száma közel konstans a vizsgált időszakban, de jól szemlélteti, hogy jelentős az a felhasználói réteg, amely, ha üzleti információhoz szeretne hozzáférni, könyvtáraknál is körüljárja a lehetőségeket.

Összességében elmondható, hogy a királyság információszolgáltatása kormányzati szinten egységes és könyvtári, nemzeti könyvtári szinten is közel teljes körű. Utóbbinál hangsúlyos a könyvtári marketing és a PR, így a „business information” terminológia szorosan kapcsolódik a library kifejezéshez. Az Egyesült Királyságban működő vállalkozások információhoz való hozzáférést egy jól működő rendszer biztosítja, mely mind az ingyenesen elérhető alap- és az elemzett üzleti információkat is olcsón elérhetővé, könnyen hozzáférhetővé teszi, többek között a könyvtárak szerepvállalásának köszönhetően.

Összességében elmondható, hogy a királyság információszolgáltatása kormányzati szinten egységes és könyvtári, nemzeti könyvtári szinten is közel teljes körű. Utóbbinál hangsúlyos a könyvtári marketing és a PR, így a „business information” terminológia szorosan kapcsolódik a library kifejezéshez. Az Egyesült Királyságban működő vállalkozások információhoz való hozzáférést egy jól működő rendszer biztosítja, mely mind az ingyenesen elérhető alap- és az elemzett üzleti információkat is olcsón elérhetővé, könnyen hozzáférhetővé teszi, többek között a könyvtárak szerepvállalásának köszönhetően.

6. ábra A Google Trends (<http://google.com/trends>) adatai az Egyesült Királyság területéről könyvtári keresőkifejezésekre a 2006 és 2014 között időszakból (lekérés ideje: 2014. január 10.)

Magyarországon a vidék gazdaságának felzárkóztatásában a *Horizon 2020* program alapvető szerepet fog játszani a 2014 és 2020 közötti költségvetési ciklusban. A kiemelt célkitűzések között lesz a kis- és középvállalkozások innovációját segítő források biztosítása is.⁴⁰ Kutatás-fejlesztésre, vállalati innováció támogatására az eddiginél több lehetősége lesz hazánkban is a program 80 milliárd eurójából.⁴¹ A hatékony információellátásban szerepet vállalhatnak a könyvtárak mint regionális üzleti, gazdasági információszolgáltató pontok, hogy a vállalkozások fejlesztési lehetőségeiről tájékoztatást nyújtsanak. Ennek feltétele egy korszerű információszolgáltató infrastruktúra kialakítása, melyre a Horizon keretéből lehetne forrást biztosítani. Az így megvalósuló professzionális szolgáltatás, amellyel, hogy a gazdaság működésére jótékony hatást fejtene ki, a XXI. századi átalakult információs igényeket is képes lenne kiszolgálni, ezáltal létre jöhetne egy új felhasználói bázis.

Köszönettel tartozom Dr. habil. *Kiszl Péter*nek, az ELTE BTK Könyvtár- és Információtudományi Intézet intézetigazgatójának, a tanulmány elkészítéséhez nyújtott tanácsaiért, segítségéért.

Irodalom

- 'Enterprising libraries' receive £450,000 to support local businesses of the future. GOV.uk. URL: <https://www.gov.uk/government/news/enterprising-libraries-receive-450k-to-support-local-businesses-of-the-future> (letöltés ideje: 2014. január 3.)
- Government use of Creative Commons: United Kingdom. Creativecommons.org Wiki. URL: http://wiki.creativecommons.org/Government_use_of_Creative_Commons#United_Kingdom (letöltés ideje: 2013. december 2.)
- KISZL Péter: Business: informatikus könyvtáros hallgatónak – A vállalkozói, üzleti információ oktatása a felsőfokú könyvtárosképzésben. = *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás*, 51. évfolyam 11. szám, 2004., pp. 484–494.
- KISZL Péter: Magyarországi céginformációs rendszerek tipizálása. = *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás*, 49. évfolyam 6-7. szám, 2002., pp. 231–247.
- LOWE, Michael: A vállalkozási információk kora. = *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás*, 40. évfolyam 7. szám, 1993., pp. 279–282.
- Open Government Licence 2.0. URL: <http://www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/2/> (letöltés ideje: 2013. december 1.)
- O'REILLY, Peter: *Database Summary Grantnet & Grantfinder* [PDF dokumentum]. bl.uk, 2008, URL: <http://www.bl.uk/pdf/ggs.pdf> (letöltés ideje: 2013. december 2.)
- WORTHY, Ben: *David Cameron's Transparency Revolution? The Impact of Open Data in the UK.* [PDF dokumentum]. University of London, Birkbeck College, November 29, 2013. URL: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2361428> (letöltés ideje: 2013. december 1.)

Megjegyzések, hivatkozások

- ¹ Az Open Data a nagy nyílt kezdeményezések egyik legjelentősebbje az Open Source és Open Access mellett, mely teljesen nyilvános adatszolgáltatást tesz bárki számára könnyen elérhetővé és újrafeldolgozhatóvá. Ennek világszinten is kiemelkedő példája a kormányzati adatokat nyíltan hozzáférhetővé tevő: data.gov.uk. A Linked Data a gazdaság szereplői által előállított adatok összességét jelentő Big Datát egymással összekapcsolhatóvá teszi a különböző informatikai rendszerek közötti kommunikáció útján. Ezek az adatok mind elemzésre várnak, és a közeljövőben fontos szerepet kapnak a királyság működésében. (forrás: ARCHER, Phil: What's So Great About 5 Star Data? (előadás). = *Nyílt adatok - Open access konferencia*, MTA SZTAKI, Budapest, 2013. október 3.)
- ² WORTHY, Ben: *David Cameron's Transparency Revolution? The Impact of Open Data in the UK.* [PDF dokumentum]. University of London, Birkbeck College, November 29, 2013. URL: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2361428> (letöltés ideje: 2013. december 1.)
- ³ Freedom of Information Act 2000, 2000 c. 36. URL: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2000/36/contents> (letöltés: 2013. december 12.)
- ⁴ Government use of Creative Commons: United Kingdom. Creativecommons.org Wiki. URL: http://wiki.creativecommons.org/Government_use_of_Creative_Commons#United_Kingdom (letöltés ideje: 2013. december 2.)
- ⁵ Open Government Licence 2.0. URL: <http://www.nationalarchives.gov.uk/doc/open-government-licence/version/2/> (letöltés ideje: 2013. december 1.)
- ⁶ KISZL Péter: Magyarországi céginformációs rendszerek tipizálása. = *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás*, 49. évfolyam 6-7. szám, 2002., pp. 231-232.

- ⁷ <http://gov.uk> (letöltés ideje: 2013. június 16.) Megj.: Az itt közzétett információk a nyílt kormányzás jegyében és az információszabadságról szóló tv.-nek (*Freedom of Information Act 2000*) megfelelően, többnyire az Open Government Licence 2.0 alatt jelennek meg, így szabadon felhasználhatóak.
- ⁸ Department for Business Innovation & Skills. URL: <https://www.gov.uk/government/organisations/department-for-business-innovation-skills> (letöltés ideje: 2013. augusztus 1.)
- ⁹ Companies Act 2006, 2006 c. 46. URL: <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/2006/46/contents> (letöltés ideje: 2013. augusztus 1.)
- ¹⁰ WebCheck. URL: <http://www.companieshouse.gov.uk/toolsToHelp/WCInfo.shtml> (letöltés ideje: 2013. szeptember 18.)
- ¹¹ Companies House Direct. URL: <http://www.companieshouse.gov.uk/toolsToHelp/chdDirectInfo.shtml> (letöltés ideje: 2013. szeptember 18.)
- ¹² IPSUM (adatbázis). URL: <http://www.ipo.gov.uk/types/patent/p-os/p-find/p-ipsum.htm> (letöltés ideje: 2014. január 1.)
- ¹³ Espacenet (adatbázis). URL: <http://worldwide.espacenet.com> (letöltés ideje: 2014. január 1.)
- ¹⁴ Growing Your Business. URL: <https://www.gov.uk/growing-your-business> (letöltés ideje: 2013. szeptember 28.)
- ¹⁵ HMRC Tax Calculator. URL: <http://tools.hmrc.gov.uk/hmrc-tax-calculator/> (letöltés ideje: 2014. február 3.)
- ¹⁶ A GOV.uk 2013-ra jött létre a két korábbi kormányportálból a Directgov-ból és a BusinessLink-ből; forrás: GOV.uk
- ¹⁷ Postcode Finder. URL: <http://www.royalmail.com/postcode-finder/> (letöltés ideje: 2014. január 5.)
- ¹⁸ O'REILLY, Peter: *Database Summary Grantnet & Grantfinder* [PDF dokumentum]. bl.uk, 2008, 1. p., URL: <http://www.bl.uk/pdf/qqs.pdf> (letöltés ideje: 2013. december 2.)
- ¹⁹ Full list of success stories. URL: <http://www.bl.uk/bipc/aboutus/oursuccstor/succstorvidtext/index.html> (letöltés ideje: 2014. január 27.)
- ²⁰ Business advice sessions and resources. URL: <http://www.bl.uk/bipc/advice/index.html> (letöltés ideje: 2013. január 27.)
- ²¹ Law and Legal Studies electronic resources 2: Gateways, Portals and Libraries. URL: <http://www.bl.uk/eresources/socsci/lawandlegalstudies/gateways.html> (letöltés ideje: 2013. augusztus 1.)
- ²² City Business Library. City of London. URL: <http://www.cityoflondon.gov.uk/business/economic-research-and-information/city-business-library/Pages/default.aspx> (letöltés ideje: 2013. szeptember 7.)
- ²³ Grow Your Business with Libraries NI (brochure). [PDF dokumentum]. URL: http://www.librariesni.org.uk/services/information/documents/business_information_brochure.pdf (letöltés ideje: 2013. december 14.)
- ²⁴ nibusinessinfo.co.uk. URL: <http://www.nibusinessinfo.co.uk/> (letöltés ideje: 2013. december 16.)
- ²⁵ scotbis.nls.uk/. URL: <http://scotbis.nls.uk/> (letöltés ideje: 2013. december 16.)
- ²⁶ Business at the Mitchell. URL: <http://www.glasgowlife.org.uk/libraries/the-mitchell-library/business-mitchell/Pages/home.aspx> (letöltés ideje: 2013. december 19.)
- ²⁷ Information & Library Services. Cambridge Judge Business School. URL: <http://www.jbs.cam.ac.uk/infolib/> (letöltés ideje: 2013. július 16.)
- ²⁸ <http://www.westminster.gov.uk/services/business/business/> (letöltés ideje: 2013. szeptember 16.)
- ²⁹ Business Supporter. URL: <http://www.businesssupporter.co.uk/> (letöltés ideje: 2013. szeptember 16.)
- ³⁰ Business and Learning Databases. URL: <http://www.libraryofbirmingham.com/articles/business/businessandlearningdatabases> (letöltés ideje: 2013. szeptember 16.)
- ³¹ About Us. Ask About Business. URL: <http://www.askaboutbusiness.org/index.php/en/component/content/article/9-uncategorised/90-about-us> (letöltés ideje: 2013. október 7.)
- ³² Uo.
- ³³ Get business information. Manchester.gov.uk URL: http://www.manchester.gov.uk/info/445/library_communi-ty_and_information_services/1932/business_information_service/1 (letöltés ideje: 2013. július 10.)
- ³⁴ Manchester. Ask About Business. URL: <http://www.askaboutbusiness.org/index.php/en/component/content/article/83-about-us/101-manchester> (letöltés ideje: 2013. október 10.)
- ³⁵ Business information. Essex County Council. URL: <http://www.essex.gov.uk/Libraries-Archives/Libraries/information/Pages/Business-information.aspx> (letöltés ideje: 2014. január 4.)
- ³⁶ A könyvtárak listája itt található, URL: <http://www.essex.gov.uk/Libraries-Archives/Libraries/Pages/Library-locations-and-opening-hours.aspx> (letöltés ideje: 2014. január 5.)

37 LOWE, Michael: A vállalalkozási információk kora. = *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás*, 40. évfolyam 7. szám, 1993., pp. 279-282.

38 'Enterprising libraries' receive £450,000 to support local businesses of the future. GOV.uk. URL: <https://www.gov.uk/government/news/enterprising-libraries-receive-450k-to-support-local-businesses-of-the-future> (letöltés ideje: 2014. január 3.)

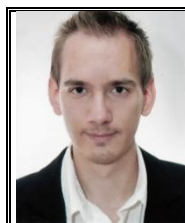
39 KISZL Péter: Business: informatikus könyvtáros hallgatóknak – A vállalkozói, üzleti információ oktatása a felsőfokú könyvtárosképzésben. = *Tudományos és Műszaki Tájékoztatás*, 51. évfolyam 11. szám, 2004., 494. p.

40 Horizon 2020 programme sections. URL:

<http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/h2020-sections> (letöltés ideje: 2014. február 2.)

41 What is Horizon 2020?. URL: <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/what-horizon-2020> (letöltés ideje: 2014. február 2.)

Beérkezett: 2014. II. 9-én.

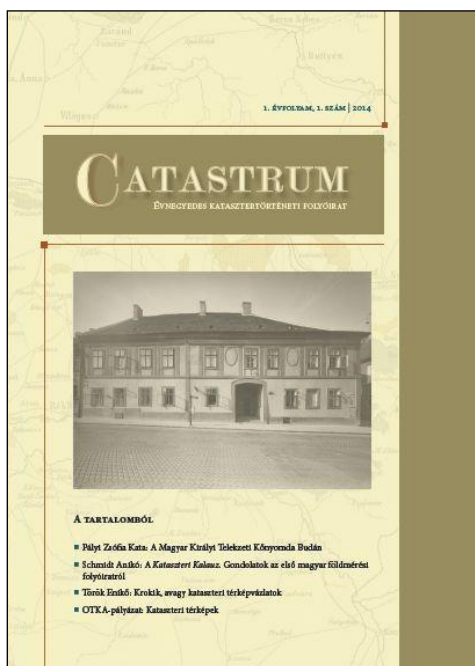
Barton Dávid

az ELTE BTK informatikus könyvtáros mesterszakos hallgatója, a BME OMIKK munkatársa.
E-mail: dbarton@omikk.bme.hu

KATASZTERTÖRTÉNET. Megjelent a Catastrum első száma

A Magyar Nemzeti Levéltár 2013-ban önálló periodikumot alapított a katasztertörténeti kutatások eredményeinek megjelentetésére. A Catastrum (évnegyedes katasztertörténeti folyóirat) első száma 2014. március 31-én jelent meg.

A Magyar Nemzeti Levéltár (MNL) szakmai alapfeladatai között – a maradandó értékű iratanyag feltárásán, gyűjtésén, őrzésén és hozzáférhetővé tételén túl – tudományos feltáró munkát végez. A levéltár az iratok feldolgozásának és a kutatásoknak az eredményeit szakmai publikációkban hozza nyilvánosságra. Az intézményt e tevékenységeiben számos megjelenési felület segíti már eddig is, és ha újabb hangsúlyok igénylik, akkor újabb szakmai fórumokat is létrehoz.

Az Országos Tudományos Kutatási Alap támogatásával 2013–2014-től az MNL két tudományos alaputatást is végez az állami adókhöz kapcsolódó kataszteri munkálatokra vonatkozó források feltárására. Ez a speciális téma adta az indítást ahhoz, hogy a levéltár 2013-ban önálló katasztertörténeti periodikumot hozzon létre. A lapalapítás jól ismert nehézségein túljutva, a folyóirat 2014-ben, jelen számmal, útjára indul. A megjelenés első lépéseit a *Vidékfejlesztési Minisztérium* biztosította, a szaktárca az 1560/2013. (VIII. 16.) Korm. határozat alapján 600 000 Ft támogatást nyújtott a folyóirat beindításához.

A papíralapú kiadványok készítésekor – gyakran pénzügyi megfontolásból – sok kérdésben mértéktartó kivitelezésre kell törekedni, legyen bár szó a kiadvány színességéről vagy a példányszámáról. A Catastrum megjelentetésekor az eredeti szándékok teljes megvalósulását azzal kívánjuk elérni, hogy a kiadványt teljes terjedelmében a világhálón is hozzáférhetővé tesszük, továbbá a lapméretekből adódó méret- és információkorlátokat is elhárítjuk. A <http://www.catastrum.hu/> oldalon a most induló lap online társlapját is létrehoztuk, ahol a képanyag kiváló minőségben tanulmányozható, és a tudományos kutatások további eredményei is elérhetők.

http://www.mnl.gov.hu/kiadvanyok_bemutatok/megjelent_a_catastrum_elso_szama.html/

(F.I.)